

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1594/2024
19.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ивана Делић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Виши суд у Сомбору, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Суботици, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 88/24 од 31.01.2024. године, у седници одржаној 19.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 88/24 од 31.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 634/19 од 22.09.2023. године, ставовима првим, другим и трећим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужили, за период од 01.07.2016. године до 01.07.2019. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада, исплати укупан износ од 146.106,87 динара, са припадајућом законском затезном каматом на појединачно наведене износе са датумима до исплате, као и да јој на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора исплати укупан износ од 107.600,04 динара, са законском затезном каматом на појединачно наведене износе са датумима доспелости до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужили накнади трошкове парничног поступка од 121.569,76 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 88/24 од 31.01.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је усвојена жалба тужене и одбијен тужбени захтев тужиље, којим је тражила да се тужена обавезе да јој за период од 01.07.2016. године до 01.07.2019. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати укупан износ од 146.106,87 динара са законском затезном каматом на појединачно наведене износе са датумима доспелости до исплате, и да јој на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора исплати укупан износ од 107.600,04 динара, са законском затезном каматом на појединачно наведене

износе са датумима доспелости до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди, тако што је одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 121.569,76 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 6.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 27.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију, побијајући је због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408, у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује. Наводе у ревизији којима се заправо указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је запослена код тужене на радном месту ..., и као намештенику шесте врсте, плата јој се обрачунава и исплаћује по коефицијенту VI платне групе, односно 1,00. У обрачунским листама зарада за тужилцу нема посебних ставки из којих би се могло закључити да су накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора обрачунати и садржани у исплаћеној заради. Све време утуженог периода плата тужилце била је мања од минималне нето зараде и тужена јој је дотирала плату до нивоа минималне зараде увођењем у обрачунску листу зарада категорије "разлика до минималне зараде". Висина потраживања на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора и трошкова за исхрану у току рада, утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област, који је рађен имајући у виду Закон о раду и опште акте који су важили у периоду од 1991. године и на даље, и на који странке нису имале примедбе.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, закључивши да у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. став 6. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По мишљењу првостепеног суда, у ситуацији када је тужена тужилци у спорном периоду, исплаћивала плату у висини минималне зараде произлази да у плати, која је тужилци исплаћивана, није садржана накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, па је тужена дужна да те накнаде исплати у износу утврђеном вештачењем.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, из разлога што су у коефицијенту за обрачун плате садржане и накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у складу са чланом 4.

став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама, којим су регулисане плате и накнаде и друга примања запослених у јавним службама, и који је *lex specialis* у односу на Закон о раду, услед чега нема основа да се примењују критеријуми из раније важећег Општег колективног уговора, односно за супсидијарну примену Закона о раду.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 113/17), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6), а према ставу 2. истог члана, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

Супротно наводима ревизије, правилан је закључак другостепеног суда да је супсидијарна примена Закона о раду прописана само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорностим запослених нису другачије уређени. Државни службеници налазе у посебном режиму радних односа на које се примењују посебни прописи у остваривању права, обавеза и одговорности из радног односа и да приликом одлучивања о праву на накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора нема могућности примене одредби Закона о раду, односно прописа који се односе на општи режим радних односа. Пошто посебан закон – Закон о платама у државним органима и јавним службама прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Дакле, како на основу члана 4. став 2. Закон о платама у државним органима и јавним службама као *lex specialis*, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, то не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиље. Тај основ не постоји ни у општем акту. Стога је правилан закључак другостепеног суда да тужили не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате.

Чињеница да се у исплатним листићима не види који део коефицијента тужиље представља накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора не подразумева да у коефицијент приликом његовог утврђења нису урачунате предметне накнаде као део основне зараде, нити да је износ наведених накнада различит за запослене што би се догодило када би ова накнада улазила у основицу, с обзиром да се основица множи са коефицијентом – који је различит за запослене распоређене на различитим радним местима, те та чињеница сама по себи не ствара основ за закључак да исплата накнада за регрес и топли оброк за спорни период није извршена.

Такође, како је остваривање права на накнаду за исхрану у току рада и права на регрес за коришћење годишњег одмора, која су предвиђена одредбама члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду, обезбеђено и Законом о платама у државним органима и јавним службама, за запослене на које се примењују одредбе овог закона, то није повређен принцип забране дискриминације из члана 21. став 3. Устава РС ни са становишта међусобног положаја запослених који припадају категоријама на које се закон примењује, а ни са становишта њиховог положаја у односу на остале запослене на које се примењује Закон о раду.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**